Iemanden?!

Een verkenning naar identiteit

Anna de Rijk

Eerste druk: 30 september 2026

Omslagbeeld: Anna de Rijk

ISBN 978 940 393 6000

Dit boek is voor jou!

En voor alle iemanden die ik onderweg heb ontmoet.
Dankzij jullie ben ik blijven zoeken.
En anders gaan kijken.
Niet alleen naar wie ik ben, maar ook naar wie ik nog zou kunnen worden.

“Alles wat ik kan doen is mezelf te zijn, wie dat dan ook wezen mag.”
— Bob Dylan

“Word wie je bent.”
— Friedrich Nietzsche

IEMANDEN

Een uitnodiging om jezelf niet meteen te hoeven weten

Hallo, hoe ben jij vandaag?

Voordat je dit boek opent alsof het een antwoord gaat geven, mag je hier eerst even rommelen met jezelf. Niet officieel. Niet volledig. Gewoon: een voorlopig begin.

Dit boek reist mee met:

_____

Ik ben vandaag iemand die:

_____

Ik kom ongeveer uit:

_____

Ik woon nu tussen:

_____

Leeftijd, als dat iets zegt:

_____

Nummer waaronder systemen mij kennen:

Let op: dit veld zegt waarschijnlijk minder over jou dan je denkt.

Pasfoto, of iets wat daarop lijkt

Teken, plak of verzin hier je buitenkant.

☐ mijn gezicht
☐ mijn houding
☐ mijn blik
☐ mijn ochtendhoofd
☐ iets wat niemand ziet

Als je me echt zou kennen dan weet je dat ik:

Kleine verklaring voor onderweg

Ik verklaar dat ik dit boek ga verkennen zonder vooraf zeker te weten wie ik ben.

Ik geef mezelf toestemming om te twijfelen, te herkennen, terug te krabbelen, iets aan te kruisen en later weer uit te gummen.

Handtekening, krabbel of spoor: _____

Datum, of gewoon: vandaag: _____

Proloog

Daar waar het allemaal begint

Hallo, ik ben Anna.
Althans: zo stel ik me al mijn hele leven voor. Ik weet niet hoe vaak ik die zin al heb uitgesproken. Alsof daarmee iets belangrijks gezegd is. Alsof mensen dan weten wie ze voor zich hebben. Een naam is handig. Je kunt iemand roepen. Je kunt iemand onthouden. Je kunt zeggen: dat is Anna.
Maar eerlijk gezegd heeft identiteit voor mij nooit gevoeld als iets wat je simpelweg bént.

Voor mij ontstond identiteit altijd in verhouding tot anderen. Ik ben met Gijs geboren, een tweeling, en ik was dus altijd met twee. Aan tafel was ik niet alleen Anna, maar ook een van de kleintjes, de nakomers, een van de tweeling. Ik hoorde ergens bij voordat ik goed en wel wist dat ik ook iemand op mezelf was.
Misschien begon mijn identiteit dus niet met ik, maar met wij.

Later, toen ik ging puberen, veranderde dat. Ik zette me tegen van alles af en wist ineens zeker dat er ergens een kern-Anna moest zijn. Iets echts. Iets waar je altijd op terug kunt vallen. Een puur deel, een ziel misschien, iets wat maakte dat jij, jij bent en niet iemand anders.
Eerst was ik lang een samen-identiteit. Daarna wilde ik een echt individu worden.
Maar ja, waar begin je dan?
Wie ben ik echt?
Die vraag heeft me altijd geïntrigeerd. Ook omdat ik altijd heb gespeeld met het idee dat je iemand anders kon worden.

Waarom kun je eigenlijk niet zes levens in één leven leven?
Waarom kies je een baan, verzamel je mensen om je heen, ga je ergens wonen met een partner en wordt dat dan blijkbaar je leven? Na je studie krijg je werk en zoek je een plek om te wonen. Je krijgt een ritme, de dagen en weken beginnen een beetje op elkaar te lijken. En voor je het weet is dat het spoor waar je op verdergaat.
Dan ben je ineens iemand met een agenda, heb je een baan met collega's, krijg je verplichtingen en een vaste route door de week. En ergens onderweg vallen er andere levens af. Je wordt geen circusartiest meer en zeker geen topsporter. Het wordt onwaarschijnlijk dat je nog een jazzmuzikant in Amerika wordt. Ook geen vrouw die van stad naar stad trekt met alleen een koffer en een saxofoon, of nou ja, waarschijnlijk geen saxofoon bij mij, maar toch. Je moet kiezen, zeggen ze. En wat je kiest, dat word je dan.

Ik moet denken aan mijn eerste jaar op de middelbare school. Daar kreeg ik een vraag die me volledig verraste: Wat zijn jouw kwaliteiten? Ik dacht aan hutten bouwen, vuur maken, voetballen, verhalen verzinnen. Maar dat bleken blijkbaar geen kwaliteiten te

zijn. Niet de kwaliteiten die op het formulier pasten. Thuis hadden we het nooit zo gehad over talenten,
competenties of persoonlijke eigenschappen. Je was gewoon wie je was. Pas later begreep ik dat die vraag veel groter was dan ik toen dacht. Blijkbaar bestond er naast je naam, je familie en je geschiedenis nog iets anders dat jou tot jou maakte: een verzameling eigenschappen die van jou zouden zijn. Alsof identiteit niet alleen bestaat uit wie je bent, maar ook uit wat je kunt.
Nu wil ik mezelf leren kennen, maar niet alsof er ergens één geheime Anna onder een steen ligt. Eerder wil ik kijken waar ik verschijn.

Dit boek is geen theoriebehandeling over identiteit. Het is een verkenning. Een collage van mijn zoektocht. Een verzameling iemanden.
Over de vraag wat maakt dat jij jij bent.
En hoe je dat eigenlijk weet.

Ik nodig je uit om mee te zoeken. Niet naar één definitief antwoord, maar naar de momenten waarop het ik even verschuift. Wanneer je jezelf herkent. Of juist niet. Wanneer iemand anders denkt te weten wie jij bent. Wanneer een naam, een lichaam, een gezicht, een herinnering of een formulier ineens zegt: dit ben jij.

En dan blijft voor mij de vraag waarmee het allemaal begint: Waarom voelt het soms vanzelfsprekend dat ik mij ben, en soms juist totaal niet?

Je hoeft dit boek niet als een rechte lijn te lezen. Het beweegt eerder als een olifantenpaadje. Je loopt van een huis naar een paspoort, van een tuin naar DNA, van een stem op een opname naar een lichaam dat verandert, van een groep mensen op straat weer terug naar de vraag waarmee alles begon.

Soms is het persoonlijk, soms filosofisch, soms een spel of een opdracht. Dat hoort er wat mij betreft bij. Identiteit laat zich niet netjes op volgorde leggen. Ze duikt juist op in de omwegen.

We beginnen dus niet bij een antwoord, maar bij beweging.